

בין חופש אקדמי לדיבה

מאת: -----
תאריך: 01/01/2001

בתגובה על "איפה היתה האוניברסיטה במשפט טנטורה" מאת ברוך קימרלינג ("הארץ", 26.12)

ברוך קימרלינג הטיח במאמרו ביקורת כלפי שופטת בית המשפט המחוזי וכלפי מוסדות אוניברסיטת חיפה בפרשת הטבח שלא היה בטנטורה במלחמת העצמאות. הוא הציג שתי שאלות, שהתשובה להן, לדעתי, היא ברורה ומובנת. בשאלתו הראשונה הוא מייחס לשופטת כוונה לקיים כאילו "שיפוט חוזר על עבודת מחקר אקדמית". לא כן הדבר. השופטת נדרשה לקבוע עמדה בתביעת דיבה אזרחית שהוגשה על ידי לוחמי חטיבת "אלכסנדרוני", אשר טענו כי תיאודור כץ הוציא עליהם דיבה כשפירסם בפומבי כי ביצעו טבח בתושבי הכפר טנטורה. דומה כי החופש האקדמי אינו מתיר להוציא דיבה על אדם, אלא אם יש לחוקר המפרסם היכולת לטעון וגם להוכיח "אמת דיברתי". אם ביכולתו לעשות כן, יפסוק בית המשפט, ובצדק, נגד החוקר.

שאלתו השנייה של קימרלינג תמוהה לא פחות. אין איש שמצפה כי מוסד אקדמי המנחה חוקר בעבודתו יבדוק את התעודות והעדויות המשמשות את החוקר, במקורן. הנחת היסוד של כל מוסד אקדמי היא, שהחוקר אינו ממציא ואינו מסלף את החומר התיעודי המהווה בסיס למסקנותיו. תפקיד המנחה הוא לוודא שהחוקר אכן בחן וחקר את הנושא מכל זווית אפשרית וכי מסקנותיו תואמות את חומר הראיות שהיה בידו.

אף שלא ראיתי ולא קראתי את מחקרו של כץ נאמנה עלי אוניברסיטת חיפה, כי לא היתה לה סיבה לחשוד בעדויות שהביא, ומתוך הנחה זו (ומתוך הנחה זו בלבד) - ראוי היה המחקר לציון שקיבל.

שלמה גזית

רמת השרון